

B: Fiscale maatregelen (in mln. Euro)

Bij deze inventarisatie is uitgegaan van ombuigingsmaatregelen die minimaal 100 mln zullen opleveren. Er is echter nog een redelijk groot aantal belastinguitgaven die bij afschaffing individueel (veel) minder opleveren dan 100 mln, maar gezamenlijk wel enkele honderden miljoenen zouden kunnen opleveren.

	2010	2011	2012	Struc.
<i>1. Lastenverzwaring loon/inkomen</i>				
Verhoging tarief eerste schijf met 0,3% of verlagen algemene heffingskorting met € 50	500/600	500/600	500/600	500/600
Verlagen maximum arbeidskorting met 100 en/of IACK met 700	600/518	600/518	600/518	600/518
Verkorten 3 ^e schijf met 1500	117	117	117	117
Introductie 5 ^e schijf 60% vanaf inkomen van € 250.000	300	300	300	300
Verlagen extra arbeidskorting voor ouderen met € 250 (of doorwerkbonus)	100	100	100	100
Verlagen plafond aftrek scholingsuitgaven IB (of verhogen drempel (€ 500)).	Max.180	Max.180	Max.180	Max.180
Afschaffen spaarloon met vrijval tegoeden	270	270	270	270
Afschaffen levensloopregeling	255	255	255	255
Beperken landbouwvrijstelling	Max.260	Max.260	Max.260	Max.260
<i>2. Lastenverzwaring eigenwoningbezit</i>				
Beperken vrijstelling bepaalde kapitaalsuitkeringen forfaitair rendement	Max.707	Max.707	Max.707	Max.707
Afschaffen aftrek wegens geen eigenwoningschuld	260	260	260	260
<i>3. Lastenverzwaring giften</i>				
Verhogen drempel met 1% naar 4%	100	100	100	100
<i>4. Lastenverzwaring reiskosten</i>				
Verlagen onbelaste reiskostenvergoeding met 1 cent	107	107	107	107
<i>5. Lastenverzwaring pensioenen</i>				
Aftoppen fiscale begunstiging pensioensparen bij 1,5X modaal	2500	PM	PM	NCW640
Beperken lijfrente-aftrek (exclusief FOR) of incl. FOR	640 Incl.FOR 1000			
		PM	PM	PM
<i>6. Lastenverzwaring Box 3</i>				
Schrappen kinder- en ouderentoeslag in box 3	151	151	151	151
Verhogen forfaitair rendement box 3 met 1%	933	933	933	933
Vrijstelling verlagen met € 3000	100	100	100	100
<i>7. Lastenverzwaring mobiliteit</i>				
Introductie opcenten MRB voor bestelauto's particulieren	105	105	105	105
<i>8. Lastenverzwaring consumptieve bestedingen</i>				
Verhoging algemeen BTW-tarief met 1%	2200	2200	2200	2200
Verhoging verlaagd BTW-tarief met 1%	766	766	766	766
Afschaffen verlaagd BTW-tarief sierteelt	204	204	204	204
Afschaffen verlaagd BTW-tarief kermissen e.d.	125	125	125	125
Afschaffen verlaagd BTW-tarief circussen, bioscopen e.d.	135	135	135	135
Afschaffen verlaagd BTW-tarief logiesverstreking	254	254	254	254
Afschaffen verlaagd BTW-tarief boeken, tijdschriften e.d.	597	597	597	597

Afschaffen verlaagd BTW-tarief bibliotheken	111	111	111	111
Afschaffen verlaagd BTW-tarief arbeidsintensieve diensten	412	412	412	412
Afschaffen verlaagd BTW-tarief vervoer van personen	737	737	737	737
Afschaffen verlaagd BTW-tarief voedingsmiddelen horeca	1300	1300	1300	1300
Afschaffen verlaagd BTW-tarief overig	246	246	246	246
Verhoging alcohol en tabakaccijns	115	115	115	115
<i>9. Lastenverzwaring belastingen rechtsverkeer</i>				
Verhoging overdrachtsbelasting met 1%	830	830	830	830
Vrijstelling overdrachtsbelasting cultuurgrond	140	140	140	140
Verhoging assurantiebelasting met 1%	126	126	126	126
<i>10. Lastenverzwaring energie</i>				
Afschaffen verlaagd EB-tarief glastuinbouw (va 2011)	177	177	177	177
Splitsen 1 ^e schijf EB-tarief elektriciteit en verhogen 2 ^e deel (kWh 5 000-10 000) met 4 cent	188	188	188	188
Verhogen 1 ^e schijf EB-tarief aardgas met 1 cent	135	135	135	135
Verhogen 2 ^e schijf EB-tarief elektriciteit en aardgas met 1 cent	131	131	131	131
Verhoging bezine-, diesel- en LPG-accijns met 1 cent	142	142	142	142
Afschaffen rode diesel	100	100	100	100
<i>11. Winst</i>				
Afschaffen ijzeren voorraadstelsel	150	PM	PM	25
Verhogen tarief 1 ^E en 2 ^e schijf Vpb	-	158	158	158

1. Lastenverzwaring loon/inkomen

Maatregelen gericht op de verhogen tarieven IB/LB of verlagen heffingskortingen

- In de LB/IB zijn diverse lastenverzwaringsdenkbare. In het overzicht zijn de volgende lastenverzwarende maatregelen opgenomen:
 - Verhogen van het tarief eerste schijf IB/LB met 0,3% (opbrengst ca. € 500 mln);
 - Verlagen van de algemene heffingskorting met € 50 (opbrengst ca. 600 mln);
 - Verlagen van het maximum in de arbeidskorting met € 100 (opbrengst ca. € 600 mln);
 - Verhogen van het maximum in de IACK met € 700 (opbrengst ca. 518 mln);
 - Verkorten 3^e schijf LB/IB met 1500 € (opbrengst ca. € 117).
 - Introductie van een graaitax: een 5^e schijf vanaf 60% vanaf inkomen van 250.000 (opbrengst ca. €300 mln).
- Vanzelfsprekend zijn ook combinaties van deze instrumenten (al dan niet met andere heffingskortingen) mogelijk.
- De uitvoering is op zichzelf eenvoudig, maar tariefwisselingen gedurende het jaar brengen een herstelactie in de uitvoering met zich. Bij voorkeur wordt dit type maatregelen dus per 1 jan (2010) genomen.

Verlagen extra arbeidskorting voor ouderen vanaf 62 jaar

- De extra arbeidskorting voor ouderen vanaf 62 jaar en de doorwerkbonus leveren gecumuleerd een forse fiscale prikkel op doorwerken. Deze prikkel zou verminderd kunnen worden zonder dat de fiscale prikkel op doorwerken daadwerkelijk wordt verminderd.
- Een vermindering van de cumulatie van beide regelingen met ca. € 250 levert € 100 mln op.
- Deze maatregel kan vanaf 2010 uitgevoerd worden.

Verlagen plafond aftrek scholingsuitgaven IB

- Het verlagen van het plafond beperkt de aftrek van scholingsuitgaven in de IB. Het is de vraag in hoeverre het hoge plafond het volgen van nieuwe cursussen daadwerkelijk en of niet opleidingen die sowieso al gevolgd worden gestimuleerd worden.

- De aftrek scholingsuitgaven kost € 180 mln. Naar gelang kan dus voor maximaal 180 miljoen beperkt worden.
- De maatregel is uitvoerbaar.

Afschaffen spaarloon en levenslooptegoed

- Het volledig afschaffen van het spaarloon vergezeld van de vrijval van tegoeden brengt € 270 mln op.
- Met het afschaffen van de levensloopregeling zou bovendien een vereenvoudiging in de loonheffing bereikt worden.

Beperken landbouwvrijstelling

- Deze maatregel beoogt het beperken van de landbouwvrijstelling. Het gevolg is dat de landbouwsector over (indirecte) winst van de grond moet gaan afrekenen. Dat zou kunnen leiden tot continuïteitsproblemen.
- De maatregel levert afhankelijk van de mate van beperken maximaal € 260 mln op.

2. Lastenverzwaring eigenwoningbezit

Beperken vrijstelling bepaalde kapitaalsuitkeringen forfaitair rendement

- Deze maatregel beperkt de mogelijkheden voor fiscaal sparen voor eigen woning, door te stoppen met de stimulering van het sparen voor de opbouw van vermogen in de vorm van een eigen woning waar het gaat om de kapitaalverzekering voor de eigen woning.
- Kan door belasting in box 3 leiden tot lagere restschuld.
- De maatregel levert maximaal € 707 mln op.

Afschaffen aftrek wegens geen eigenwoningschuld

- Deze maatregel (Wet Hillen) was bedoeld ter bevordering van de aflossing van de eigenwoningschuld en met de lastenverlichting van eigenaar-bewoners met geen of een lage hypotheekschuld.
- Bij-effect van het intrekken van de maatregel is dat ouderen met een lage hypotheek gaan betalen over EWF.
- De maatregel levert € 260 mln op jaarbasis op.

3. Lastenverzwaring giften

Verhogen drempel met 1% naar 4%

- Giften aan kerkelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke en het anbi's zijn aftrekbaar: max. 10% verzamelinkomen of 10% winst (Vpb).
- € 100 mln.

4. Lastenverzwaring reiskosten

Verlagen onbelaste reiskostenvergoeding met 1 cent

- De maatregel betekent een koopkrachteffect voor groepen met groot aantal noodzakelijke km woon-werkverkeer.
- De lastenverzwaring bedraagt € 107 mln per cent verlaging.
- De maatregel heeft een potentieel duurzaam effect omdat het het gebruik van eigen vervoer minder aantrekkelijk maakt.

5. Lastenverzwaring pensioenen

Aftoppen fiscale begunstiging pensioensparen bij 1,5 X modaal

- Deze maatregel heeft een 1^e jaarsaldo-effect van € 2,5 mrd (€ 5 mrd aftrekbaar tegen een marginaal tarief van 50%). Doordat het latere voordeel van de omkeerregel komt te vervallen, komt de NCW van de van de maatregel uit op € 640 mln.
- Het economisch effect van de maatregel is moeilijk te voorzien. Het leidt waarschijnlijk tot hogere looneisen en/of een verlaagd arbeidsaanbod, maar het verminderde pensioenvoordeel kan ook worden opgevangen door langer door te werken.

Beperken lijfrenteaf trek (exclusief FOR) of incl. FOR

- 1^e jaarsaldo-effect: € 640 mln, of 1 mrd inclusief FOR.

- Het effect van deze maatregel is vergelijkbaar met het aftoppen van het pensioensparen met dien verstande dat de lijfrenteafrek alleen geldt bij een bestaand pensioentekort.
- De fiscale oudedagsreserve (FOR) is een persoonlijke pensioenvoorziening voor ondernemers. Zij zijn voor een belangrijk deel op de FOR aangewezen.

6. Lasterverzwaring Box 3

Schrappen kinder- en ouderentoeslag in box 3

- De ouderentoeslag biedt compensatie voor de gevolgen van de Wet IB2001 voor ouderen met laag arbeidsinkomen. Het voordeel komt echter voor een groot deel bij de niet beoogde doelgroep, aangezien de inkomenspositie van ouderen de laatste jaren is gestegen.
- Een tegemoetkoming voor het draagkrachtverminderende effect van het hebben van kinderen lijkt niet nodig, aangezien deze in de evaluatie niet-effectief is gebleken.
- De maatregel houdt een beperkte belastingverhoging in voor ouders met een groter vermogen.
- Schrappen van beide toeslagen leidt tot een besparing van € 151 mln per jaar.

Verhogen forfaitair rendement box 3 met 1%

- Het verhogen van het forfaitair rendement op vermogen van 4 naar 5% levert per saldo € 933 mln op.
- Het risico van een wegleffect bestaat doordat vermogen meer in het buitenland ondergebracht zal kunnen worden.

Vrijstelling verlagen met € 3000

- Verlaging van de vrijstelling van € 17.600 in Box 3 met €3000 levert een lastenverzwaring op van €100 mln.
- De maatregel raakt iedereen met een vermogen boven de nieuwe drempel.
- De maatregel kan ingevoerd worden over het belastingjaar 2009.

7. Lastenverzwaring mobiliteit

Introductie opcenten MRB voor bestelauto's particulieren

- De opcenten MRB voor bestelauto's particulieren zijn eerder feitelijk vergeten, waardoor te weinig externe kosten voor deze categorie bestuurders zijn berekend. De introductie van deze opcenten past in het vergroeningsbeleid.
- De opbrengst bedraagt € 105 mln structureel.
- Bij de uitwerking bestaat de voorkeur voor een systeem met een apart MRB-tarief. Opcenten komen namelijk ten goede aan de provincies.

8. Lastenverzwaring consumptieve bestedingen

Verhoging algemeen BTW-tarief met 1%

- Verhoging van het algemene BTW-tarief met 1% komt neer op een lastenverzwaring van € 2,2 mrd.
- De lastenverzwaring treft in principe iedereen.
- Verhoging met een hoger/lager percentage levert een evenredig grote/kleinere lastenverzwaring op.
- Lastig in de administratie: enige voorbereiding nodig. Tijdelijke maatregel leidt tot grote administratieve lasten (noodzaak van twee keer omprijzen).

Verhoging verlaagd BTW-tarief met 1%

- Verhoging van het verlaagde BTW-tarief met 1 % komt neer op een lastenverzwaring van € 766 mln.
- De lastenverzwaring treft in principe iedereen.
- Verhoging met een hoger/lager percentage Levert een evenredig grotere/kleinere lastenverzwaring op.
- Lastig in de administratie: enige voorbereidingstijd nodig. Tijdelijke maatregel leidt tot grote administratieve lasten (noodzaak van twee keer omprijzen).

Afschaffen verlaagd BTW-tarief voor specifieke sectoren

- Op basis van de Europese BTW-richtlijn geldt voor verschillende sectoren de mogelijkheid om een verlaagd BTW-tarief te hanteren.
- Voor dit verlaagde tarief geldt een minimum, waarvan in positieve zin (opwaarts) kan worden afgeweken.

- Er kan voor de verschillende sectoren apart of gezamenlijk gekozen worden voor een verhoging van het verlaagde tarief. De opbrengst varieert van €111 mln tot € 1,3 mrd per sector, tot € 4,1 mrd als het gelijktijdig voor alle sectoren gebeurt.

Verhoging alcohol- en tabakaccijns.

- Verhoging van de accijns op bier en gedestilleerd met 10% en van de accijns op sigaretten en shag met 5 cent per pakje levert gezamenlijk € 115 mln op.
- Door de verhoogde accijns wordt het gebruik van alcohol en tabak (verder) ontmoedigd.

9. Lastenverzwaring belastingen op rechtsverkeer

Verhoging overdrachtsbelasting met 1%

- Verhoging van de overdrachtsbelasting leidt tot een additionele opbrengst van € 830 mln per jaar.
- Verhoging van deze puntbelasting draagt niet bij aan mobiliteit op de huizenmarkt, hetgeen uiteindelijk ook effect zou kunnen krijgen op de arbeidsmarkt.

Vrijstelling overdrachtsbelasting cultuurgrond

- Het opheffen van de vrijstelling voor de overdrachtsbelasting bij cultuurgrond leidt tot een extra opbrengst van € 140 mln. Cultuurgrond is grond die door de landbouwsector is gecultiveerd.
- Door opheffing van deze vrijstelling komt een efficiëntere afweging tot stand op welke wijze gronden aangewend zouden moeten worden.
- Als alternatief zou evt. een verlaagd tarief gehanteerd kunnen worden in plaats van het huidige 0-tarief.

Verhogen assurantiebelaasting met 1%

- Verhoging van de assurantiebelaasting met 1% leidt tot een extra opbrengst van € 126 mln.
- Verhoging van deze 'verborgen kosten' heeft waarschijnlijk weinig effect op de bestedingen aan verzekeringen.

10. Lastenverzwaring energie

Afschaffing verlaagd EB-tarief glastuinbouw (va 2011)

- Afschaffing van het verlaagde tarief van de energiebelasting voor de glastuinbouwsector levert € 177 mln per jaar op.
- De glastuinbouwsector profiteert van lagere heffingen op energie. Argumenten voor het introduceren van de maatregel waren het vrijwaren van de sector voor onevenredig hoge energielasten, gegeven de bijzondere concurrentiepositie van de sector en de moeilijkheden met de terugsluis naar de sector.
- Onduidelijk is echter waarom de concurrentiepositie van de sector zo bijzonder is. Het voortbestaan lijkt bovendien strijdig met het kabinetsbeleid inzake vergroening.

Splitsen 1^e schijf EB-tarief elektriciteit en verhogen 2^e deel (kWh 5 000-10 000) met 4 cent (€188 mln per jaar)

En/of

Verhogen 1^e schijf EB-tarief aardgas met 1 cent (135 mln per jaar)

En/of

Verhogen 2^e schijf EB-tarief elektriciteit en aardgas met 1 cent (€131 mln per jaar)

- Verhoging van de belasting op energie is relatief gemakkelijk in te voeren, en raakt iedereen.
- De maatregel levert afhankelijk van de gekozen vorm, althans zoals hier gepresenteerd, minimaal 131 mln per jaar op.
- De maatregel zou passen in het kabinetsbeleid inzake vergroening.

Verhoging benzine-,diesel- en LPG-accijns met 1 cent

- Verhoging van de accijns voor benzine, diesel en LPG levert per cent verhoging een lastenverzwaring van € 142 op.
- De maatregel heeft een direct gevolg voor alle wegvervoer.
- De maatregel zou passen in het kabinetsbeleid inzake vergroening.

Afschaffen rode diesel

- De diesel die gebruikt wordt door voertuigen die niet vallen onder wegverkeer of pleziervaart (bijv. voor landbouwwerktuigen) wordt nu belast tegen een lager tarief.
- In 2008 is het aantal categorieën voertuigen dat gebruik mag maken van rode diesel al beperkt en in Belastingplan 2009 is al vastgesteld dat het tarief voor rode diesel over de jaren 2009-2011 al stapsgewijs verhoogd zal worden.
- Het nog overgebleven prijsverschil is vanaf 2011 nog 11,9 cent. Afschaffen van de rode diesel levert nog ongeveer € 100 mln op (€ 8 mln per cent).
- De maatregel zou passen in het kabinetsbeleid inzake vergroening.

11. Winst

Lastenverzwaring ijzeren voorraadstelsel

- De Vpb kent de regeling van het ijzeren voorraadstelsel. De opbrengst van het afschaffen van het ijzeren voorraadstelsel levert, inclusief afschaffen van het LIFO-stelsel, in de eerste 5 jaren (op transactiebasis) 150 mln op, waarvan 25 mln IB en 125 Vpb. Na die eerste 5 jaar valt de opbrengst terug tot 25 mln, waarvan 5 mln IB en 20 mln Vpb.

Lastenverzwaring door verhogen tarief 1^e en 2^e schijf Vpb

- Met het aanvullende pakket stimuleringsmaatregelen van 21 november 2008 heeft het kabinet besloten het tarief in de tweede schijf in de Vpb te verlagen naar 20% voor een gecombineerde eerste en tweede schijf met een lengte van 0 - €200.000 voor de jaren 2009 en 2010.
- Vanaf 1 januari 2011 staat het tarief van de eerste schijf weer op het oude niveau, d.w.z. eerste schijf van 0 - €40.000 (20%) en tweede schijf van €40.000 - €200.000 (23%).
- Zo nodig zouden deze tarieven verder verhoogd kunnen worden en/of de schijflengtes kunnen worden ingekort. Een verhoging van het tarief in beide schijven met 1% levert € 158 miljoen op.